

Status, som bør gøres op hvert Aar, kun skal overføre Kapitalkontoen fra hver enkelt Afdelings Status, Saldoen fra Gevinst- og Tabskontoen, som bør gøres op inklusive Afskrivningerne, saa at man deraf tydeligt kan se, hvad den enkelte Afdeling virkelig har forbrugt i sin Drift, og hvad den kan overlevere som Gevinst eller Tab til Statens almindelige Regnskab. Men Vanskelighederne blive betydelig større, som ogsaa Sparekommissionen har peget paa, naar vi komme til de uproduktive Anbringelser. Der synes det mig, at de tre Herrer, som have givet en Mindretalsindstilling, i Virkeligheden have Ret, thi hvorfor skulle de Udgifter, som anvendes til vore andre Fornødenheder eller andre Forbrug end just de Virksomheder, som give Indtægt, ikke tages i Betragtning paa samme Maade som disse? Hvorfor ere de ikke et Statsaktiv ligesom de andre? Jeg kan ikke forstaa, at der dør er nogen Væsenforskel. Jeg mener, at man skulde behandle dem akkurat paa samme Maade som de øvrige Aktiver, hvilket vilde bouleversere vort Statsregnskab i høj Grad.

Det er klart, at det er en uhyre vanskelig Opgave at gaa over til en helt ny Form for Førelsen af Statshusholdningen, nemlig ved aarlig at opføre paa Driftsregnskabet sine Afskrivninger, men ikke de store Udgifter, der hidrøre fra Nybygninger, selv om det er uproduktive Nybygninger. Det er klart, at saa maatte man paa Regnskabet opføre den Lejeafgift af disse Bygninger, som de i Virkeligheden repræsenterer, og Kunsten vilde saa være at gøre Afskrivningerne rigtigt, at virkelig de Værdier, som hurtigt forsvinde, hurtigere bleve afskrevne end de, som der kunde regnes paa i lang Tid. Den første Gang man skulde prøve paa at opstille dette, kom man til den uhyre vanskelige Opgave at skulle vurdere de Statsindretninger, vi have, paa en saadan Maade, at de kunne komme til at passe ind i Regnskabet. Men den Opgave er ikke ugørlig, og jeg tror, det vilde være meget godt at faa det gjort. Jeg er ganske uenig med det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle), naar han siger, at Statsregnskabet ved denne Fremgangsmaade vilde blive uklarere. Nej, det vilde blive meget klarere; naar man først får naaet saa vidt, at man virkelig forstod dette Regnskab, vilde det i det lange Løb være langt forstandigere end det nuværende. Det er i Virkeligheden den Maade, hvorpaa man i andre Forretninger bærer sig ad, og jeg tror, det er den heldigste. Der

er naturligvis en stor Vanskelighed derved, og den beror paa det store Aktiv, Staten har, og som hedder Skatteopkrævningsretten. Det er meget vanskeligt at føre det i Regnskab, saa at det kommer til at paradere paa en Status. Det kan man overhovedet ikke. Men ikke desmindre synes jeg, man godt kan føre dette Regnskab paa samme Maade, som man forretningsmæssigt gør, selv om det ikke kan gennemføres ganske som i en anden Forretning, netop paa Grund af denne Skatteopkrævningsret. Jeg ser ikke, at man bør have andre Principper for sit Regnskab, fordi man ikke har en almindelig forretningsmæssig Maade at skaffe sig sine Værdier paa. Jeg vil derfor tro, at man skulde og burde tage den Opgave op at søge at faa et Statsbogholderi, der ganske svarer til det, som foregaar i Statens Liv.

Jeg kunde have Lyst til med det samme, jeg har Ordet, at gøre et Par Bemærkninger angaaende forskellige Udtalelser i disse Dage, særlig fra det radikale Parti. Det var meget betegnende, at Formanden for det radikale Parti begyndte sin Finanslovtale med det Ord „Ret“, sagt med den ham egne Værdighed. Der er virkelig noget om, at det radikale Parti har en Tendens til at forpagte alt, hvad der hedder Kløgt og Ret her i Landet, men det synes jeg nu, de Herrer skulde være noget varsomme med, da det er mere end tvivlsomt, om de i en hel Del af de rent faktiske Ting, de fremføre, have Ret. Jeg havde Lyst til at tage frem et Par Ting, som der er blevet talt om fra den Side, for at vise, at de dog vist ikke have den rigtige Forbindelse med det rette og forstandige.

Der kom blandt andet en polemisk Bemærkning fra det ærede Medlem fra Langeland (P. Munch), der interesserede mig meget. Flere Gange sagde han ved de Ting, han omtalte i Slutningen af sin Tale, at naar det ikke gik, som han ønskede, var det, fordi Højre havde Majoriteten indenfor Venstre. Det er, hvad jeg vilde kalde et Slagord, som skyder lidt over Maalet. Det er desværre ingenlunde Tilfældet, at Højre har Majoriteten. Men jeg tror, at det ærede Medlem gør sig skyldig i en Fejltagelse, der beror paa, at Venstre, der hovedsagelig er det danske Bondestandsparti her paa Rigsdagen, har udskudt en Del Ideer, som ved Samarbejdet med det københavnske radikale Parti for en halv Snes, eller skulle vi sige 12 til 14 Aar siden særlig bleve dominerende